

КАФЕДРА ІСТОРІЇ СВІТОВОЇ МУЗИКИ

Дисципліна «МЕТАФІЗИКА ІСТОРІЇ МУЗИКИ»

I курс, II семестр.

Освітньо-наукова програма: «Музичне мистецтво»

Композиція, Фортепіано, Орган, Музикознавство

Спеціальність: 025 «Музичне мистецтво»

Освітній ступінь «Магістр»

Викладачка – докторка мистецтвознавства, професорка
ЖАРКОВА ВАЛЕРІЯ БОРИСІВНА

СИЛАБУС

★ ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ.

Курс «Метафізика історії музики» є авторським курсом, який актуалізує широкий спектр проблем сучасної гуманітарної науки. «Метафізика історії музики» постає як сучасна дисципліна, що відкриває людині нові смислові шари. Вона займається проблемами, що поєднують музичне мистецтво з філософією, антропологією, культурологією, естетикою, проте її фундамент визначає саме музикознавчий погляд на музичні артефакти. Не музика «взагалі» як філософська категорія, а *історія музики* в її специфічно-музичних вимірах, які вже отримали свої «горизонтальні» маркери («історію»), набуває свого «вертикального» розгортання (метафізику).

Перетини синхронних та діахронних параметрів розуміння музичних текстів і пов'язаних з ними різнорівневих контекстів відкривають людині ХХІ століття нові горизонти усвідомлення свого «я» і визначають сутнісні характеристики метафізики історії музики як наукової дисципліни, що набуває значення «фундаментальної події в людському бутті» (М. Гайдеггер про метафізику). Тоді кожен факт не залишається лише часткою інформаційного «гербарію», а прояснюється живим сприйняттям «тут і зараз», надаючи можливість сучасній людині не тільки відчутти справжній «смак» музичних подій, що розміщуються у вибраному часовому проміжку, але й «висвітлити їх собою».

В основі концепції курсу – фундаментальне питання, яке визначає особистісну та творчу долю кожного професійного музиканта: в чому смисл і призначення діяльності *Homo Musicus* («Людини Музичної»)? Це питання постає з

особливою гостротою в теперішній ситуації докорінної зміни традиційних каналів спілкування, яка вимагає багатоаспектного розуміння сутності музичного мистецтва. Тож структура і комунікаційна стратегія курсу обумовлені завданням усвідомити перетини синхронного та діяхронного вимірів історії музичної культури з позицій *Homo Metaphysicus* XXI ст. («Людини, що ставить питання до смислу свого існування»), поглянути на етапи розвитку музичної мови як «дому буття» (М. Гайдеггер) та відкрити нові горизонти усвідомлення сутності свого «Я».

Від студентів очікується вдумливе відношення до сприйняття лекцій, активна участь в семінарських заняттях, активне обговорення ключових проблем сучасного музичного простору саме з позицій професійної діяльності музикантів-виконавців та актуальних завдань сьогодення.

★ МЕТА КУРСУ:

- З'ясувати унікальні можливості «метафізики історії музики» не тільки як навчальної дисципліни, але й як важливої самотійної духовної сфери культурного простору XXI ст., що дозволяє вийти за межі дійсності, що створюється ІР-технологіями та ідеологічними стратегіями сучасного культурного простору.
- Визначити комунікативні функції *Homo Musicus* у різні культурно-історичні періоди в процесі усвідомлення музики як важливої ланки організації діалогу людини і світу.
- Виявити світоглядну множинність функціонування концепту «музика» в гуманітарному просторі.

★ ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ:

Заняття проводяться у змішаній формі (он-лайн, оф-лайн), включають лекційні та семінарські години, а також відео-записи лекцій, презентацій та допоміжних матеріалів на платформі **Google Клас** у відповідних тематичних блоках. Поточні питання та обговорення здійснюються у стрічці **Google Клас** чи у груповому чаті визначеного месенджера.

👉 АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

Письмові роботи, тести виконуються виключно **самотійно** у зазначений термін на платформі **Google Клас**. Для цього необхідно зареєструватися на платформі **Google Клас** під своїм повним ім'ям та вчасно надсилати всі необхідні форми робіт. Це дозволяє кожному студенту завжди бачити баланс своїх балів та мати коментар педагога щодо якості виконаного завдання.

У разі виявлення фактів порушень доброчесності чи конфіденційності (використання допоміжних джерел – якщо це не передбачено умовою завдання, списування, передача третім особам матеріалів курсу чи контрольних завдань/тестів) роботи усіх причетних **дискваліфікуються** і інформація про порушників надається до деканату у відповідній записці.

🕒 НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН:

Обсяг курсу – 3 ECTS.

Курс викладається для магістрів у другому семестрі першого року навчання.

Курс триває 20 тижнів (20 годин лекційних та 20 годин семінарських) та закінчується заліком.

Для отримання заліку необхідно опрацювати весь лекційний матеріал курсу, який перевірятиметься тестом, взяти участь у обговоренні проблемних питань на семінарських заняттях та написати два тести.

★ Структура курсу має наступні складові:

Структурний елемент	Зміст	Кількість балів
Лекція	Форма заняття, призначена для викладення педагогом найбільш проблемних фундаментальних положень курсу.	-
два тести	Проведення опитування та контроль успішності з використанням Web додатку Quizizz і Google Classroom для онлайн-тестування та автоматичного обчислення результату.	Максимальна кількість 60 + 50 балів
семінар-практикум	Підготовка індивідуальних презентацій по проблемним питанням курсу	20 балів

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення із дисципліни «Історія західної музики» оцінюються за кредитно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок. Кожний модуль включає бали за виконання самостійної роботи, виступи на семінарських заняттях, тест. Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на лекційних, семінарських заняттях, підчас виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;

- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Принципи оцінювання семінарських презентацій (максимальна кількість 20 балів):

Логічний вибір матеріалу і чіткий план виступу, який вказаний на слайді на початку презентації	5 балів
Обов'язкова наявність посилань на джерела цитування, якщо використовуються не ваші власні думки	5 балів
Обов'язкова наявність висновку (заключення, підсумку)	5 балів
Креативність візуального оформлення проєкту.	5 балів

ОСНОВНІ МАТЕРІАЛИ КУРСУ

Матеріали кожної лекції викладаються на платформі Google Клас групи. Основні методичні складові:

- Презентації лекцій
- Додаткова література до лекцій і семінарських занять

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

- Жаркова В. Історія західної музики: Ното Musicus від античності до бароко: навчальний посібник. Київ. НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2023. 548 с.

Додаткова:

- Жаркова Валерія. Метафізика історії музики в науковому просторі: виклики часу. *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського : зб. статей*. К., 2021. Вип. 132. С.35-52. ULR: <https://doi.org/10.31318/2522-4190.2021.132.249956>
- Жаркова В. Метафізичні проєкції «життя звуку» в музиці Каї Сааріахо. *Музичне мистецтво і культура. Науковий вісник ОНМА імені А.В. Нежданової*. 2020. Вип. 31. Кн.1. С. 5-19. ULR: <http://www.music-art-and-culture.com/index.php/music-art-and-culture-journal/article/view/590>
- Жаркова В. Сучасний курс історії музики: у напрямі до надлишкового... *Часопис*. №3 (36). 2017. С.99-109. ULR: [file:///D:/Downloads/Chasopys_2017_3_5 \(1\).pdf](file:///D:/Downloads/Chasopys_2017_3_5%20(1).pdf)
- Жаркова В. Музика Клода Дебюссі та Моріса Равеля: сучасний досвід стилізованої ідентифікації // *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського : зб. статей*. К. : НМАУ ім.. П.І.Чайковського, 2021. Вип. 130. С.24-45.
<https://doi.org/10.31318/2522-4190.2021.130.231181>
- Жаркова В. Феномен «життя під час війни» у фортепіанній сюїті Моріса Равеля «Гробниця Куперена» // *Науковий вісник НМАУ*. 2023. №136. С.130-148.
<http://naukvisnyknmau.com.ua/issue/view/16546>
- Задубрівська, О. М. Метафізика [Текст] : навч. посіб. / О. Задубрівська ; Чернігів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Рута, 2015. 135 с.
- Козаренко О. Феномен української національної музичної мови. Львів : Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 2000. 286 с.
- Лакс М. Метафізика: сучасний вступний курс [Текст] / Майкл Лакс ; [пер. з англ. Микола Симчич, Єгор Поляков]. Київ : Дух і Літера, 2016. 578 с.